

GLASILO

DELOVNEGA KOLEKTIVA LIP BLED

LETO III

PETEK, 14. 9. 1973

Št. 8, 9

Materialno poslovanje

Moto: material je denar, je prej vloženo delo.

Izhodišča vsakega združenega dela vsebujejo poleg temeljne postavke, to je delitve dela in iz tega izhajajočih obveznosti in pravic, tudi smotrno poslovanje z materialnimi surovinami. Material s to dejavnostjo lahko pridobiva ali zgublja na vrednosti in s tem tudi ceni, katero pa formirajo še drugi vplivi. Cenovni izraz vrednosti v vrednotenju dela nima odločilne vloge, je lahko samo kazalec diferencialne rente oziroma tržnega dobička, kadar v gospodarstvu veljajo zakoni trga.

Pri materialnem poslovanju namenjenemu reprodukciji ločimo dogajanja na dva dela in sicer:

- nakup z vhomom v podjetje
- vskladiščenje in premik do potrošnje

V prvem delu nastopa pomemben faktor, to je: prava količina, prave kvalitete, ob pravem času, iz operativno tehničnega vidika. Za ekonomski uspeh pa k nakupu dodamo še pogoj: ne za vsako ceno.

Tu so na grobo postavljene zahteve za nabavo materialov in surovin.

Na tem mestu ni namen obravnavati vse tiste elemente nabave, ki nam zagotavljajo prej omenjene postavke. Omejili se bomo na dva, na prevzem po kvaliteti in količini. Blago, ki ga potrebujemo, mora imeti zahtevano kvaliteto. Tu gre za že dogovorjeno kvaliteto ob naročilu, to se pravi pogodbeno kvaliteto. Odstopanja kvalitete navzdol so možna zaradi nezadostno preciznih kvalitetskih pogojev ob nakupu, zaradi pridobivanja nezakonitih koristij z napačno deklariranimi surovinami.

mot pri kompletiranju pošiljke ali zaradi kakršnekolj odtujitve med transportom. Eno in drugo mora biti komisijsko ugotovljeno, pri tem mora biti sopodpisnik prevoznik oz. špediter. V primeru, ko pa količinski in kvalitetski prevzem opravljamo pri prodajalcu, gre ves riziko v breme podjetja in se eventualna odstopanja obravnavajo kot kršitev delovnih dolžnosti, v hujšem primeru pa kot kriminalno dejanje z vsemi posledicami.

Ob normalnem prihodu v podjetje in po ugotovitvah, ki smo jih prej navedli, dobi blago pomen sredstva za reprodukcijo. S prihodom v podjetje se material vključi v proizvodni in poslovni proces, ki obstoji iz vskladiščenja, zorenja, sušenja, internega transporta ter obdelave do končnega izdelka.

Kot je že bilo prej omenjeno, mora v načelu material pridobivati na vrednosti. Kdaj je ta pogoj mogoč pa bomo videli iz naslednjih predpostavk. Material, surovina in polizdelki morajo

— biti dobro in odgovarjajoče vskladiščeni

— prostorsko razmeščeni tako, da ni križnih in ponavljajočih transportov v smeri izdelka

— količinsko in po zahtevah tudi kvalitetno evidentirani, tako v stanjih, kakor v premikih

— za surove obdelovance z odbiro lahko že na grobo usmerjamo izkoristek surovine

— v narezu poloblikovancev pa lahko z izbiro strojnih naprav, vplivamo na izkoristek. Čim dražja je surovina, tembolj opravičuje individualno obdelavo, če imamo zato prirejene stroje

— poloblikovanci morajo biti pripravljani za vmesno vskladiščenje ali za nadaljni transport v tako oblikovanih in presortiranih zložajih, da bodo v nadaljnjem procesu potrošili čim manj dodatnega časa

Naslednja etapa procesa je finalizacija izdelkov. Ta pojem jemljemo preveč ozko, omejujemo se ponavadi na čisto oblikovanje izdelka. Samo to je premalo. Kdaj je izdelek dokončan? Takrat, ko je uporaben, kot potrošna dobrina ali kot reprodukcijski material. Od oblikovanja izdelka do potrošnika v podjetju ali izven njega, sta poti, to je časovna in fizična, različni dolgi. Čim daljši sta in čim več oblik imata, tem več zavarovanja uporabne oblike izdelka zahtevata.

Konkretno, variacije nastopajo v obliki proizvodnje:

— posamečni izdelek za končno potrošnjo ali kot sestavni del za reprodukcijo

— serijski izdelek za kompletiranje končne potrošnje ali kot samostojna potrošna dobrina

— množični izdelek za kompletiranje končne potrošnje ali kot potrošna dobrina

Naslednje variacije so v načinih poti do potrošnika:

— industrijska poraba prevzeta v tovarni proizvajalca ali kupca

— individualna poraba prodana preko posrednika ali v lastni trgovski mreži

— prodaja v konsignaciji ali kooperaciji

— prodaja z vgraditvijo izdelka

Od vseh, ki jih naštevamo, je zadnja najbolj zahtevna in vse-

buje skoro vse elemente organizacijskega potenciala, zato jo bomo tudi obravnavali.

Izdelek pri zadnji variaciji zahteva naslednje:

— da je končno obdelan in prirejen za princip vgraditve

— da ga delamo po naročilu ali na zalogo

— da je realizacija dohodka lahko akontativna ob naročilu ali pa dospe ob vgraditvi

— da zaradi kompleksnosti končne potrošnje lahko nastopa kot kooperacijski element ali samostojna potrošna dobrina

Zahtevnost take proizvodnje je vgradištev v roku, ki ga je postavil kupec. Zato so skladiščni prostori časovno drugače angažirani kot pri ostalih načinih prodaje.

Sočasnost vgrajevanja in proizvodnje dopušča majhne časovne rezerve. Odvisnost od trga z ozirom na odpoklic je večja zaradi predhodnih faz gradnje oziroma priprave prostora vgraditve.

Nihaji v proizvodnji zahtevajo večjo organizatorično gibljivost v dopolnjevanju in izkoriščanju proizvodnih kapacitet.

Sam izdelek mora biti funkcionalno in trdnostno dovršen. Ne dopušča nobenih razredov izdelave, ker zahteva kot končni izdelek individualno garancijo z vsemi posledicami v pozitivnem in negativnem smislu.

Vse te zahtevnosti so v veliki večini vzrok da odklanjamo tak način lansiranja svojega izdelka. Često zaradi kadrovske nerazvisti, tako v neposrednem še bolj pa v vodstvenem delu, ne moremo izkoristiti dohodkovne rente, ki jo prinaša tak način gradnje izdelka. Miselnost in nestalnost realnega vrednotenja dela so največkrat vzrok za dvom v uspeh.

Vgrajen izdelek ni odvisen od posredništva, ki ima razne nazive kot so: agentura, kooperacija, subizvajavstvo. Neposredni stik s končnim potrošnikom pomeni rast solidnosti, pojma izdelka, individualiziranje in končno, kar je najvažnejše, nedeljen učinek tržne vrednosti izdelka. Preizkus naše sposobnosti ne bi škodoval.

Pirc Alojz

Osebni dohodki

Povprečni mesečni osebni dohodki na zaposlenega v I. polletju 1973 so bili naslednji:

Tovarna Bohinj

2.057.— din

Tovarna Bled

1.947.— din

Uprava

3.185.— din

Povprečno za podjetje

2.128.— din

Povprečni odstotek presejanja normativov v podjetju je bil 30,94 %, od tega v tovarni Bohinj 33,56 %, v tovarni Bled pa 27,11 %.

Z izplačanimi osebnimi dohodki smo prekoračili maso dovoljenih osebnih dohodkov po samoupravnem sporazumu za 7,75 %

zato je nujno, da uskladiamo izplačevanje, sicer bomo plačevali izredno visok davek.

V splošnem je rezultat gospodarjenja slab. Stalno zviševanja cen surovin in reprodukcijskih materialov, ob zamrznjenih prodajnih cenah ter zmanjšanju prodaje gradbenih plošč na zunanem trgu, bo imelo še večji odraz na poslovanje v drugi polovici leta. Zato je nujno, da podvzamemo vse ukrepe na katere lahko sami vplivamo, da bi negativne elemente vsaj delno omilili. Tu mislim predvsem na skrbno uporabo vseh vrst materialov in na hitrejše prilagajanje potrebam trga.

Franci Cuznar

Kaj pričakuje tovarna Bohinj od novega kotla na vročo vodo

Tovarna Bohinj ima dva kotla, enega novega za proizvodnjo tople vode s kapaciteto 4 G kal. in drugega za proizvodnjo pare s kapaciteto 0,9 G kal. Novi kotel je prilagojen za kurjenje z mazutom, stari pa za kurjenje z odpadki (skoblanci, suha žagovina) od predelave. Ker imamo v kotlovnici dva sistema proizvodnje toplotne energije, to je parni in toplovodni, se kotla ne moreta medsebojno dopolnjevati in povezati v enotni sistem.

Stara sušilnica in obe stari stiskalnici so prilagojeni za ogrevanje s parnim sistemom, vse ostale naprave kot ogrevanje iso-spana, nova sušilnica, stroj za spajanje, ogrevanje stare in nove hale, pa so prilagojeni za ogrevanje s toplo vodo.

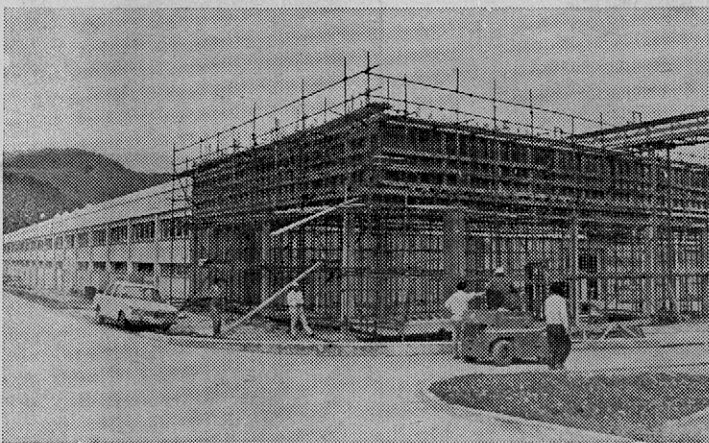
Poleg te nerodnosti, da imamo dva sistema ogrevanja pa je v zimskem času premajhna zmogljivost obeh kotlov in nemalo-

krat se nam je dogajalo, da je proizvodnja padla zaradi premalo nasušenega lesa ali premalo ogreth stiskalnic in spalnega stroja.

Drugi problem je v tem, da imamo vsako poletje ogromne količine viška žagovine in skoblancev in ne vemo kam z njimi. Ne samo to, da odvoz teh odpadkov veliko stane, temveč tudi onesnažujemo našo okolico, ki kviri viden Bohinja.

Vsak gospodar ve, da je tak način gospodarjenja slab, pri čemer odpadke, sposobne za kurjavo vozimo na nedovoljena odlagališča, po drugi strani pa trošimo drago kurjavo — mazut.

Zaradi zgoraj naštetih problemov se je vodstvo tovarne odločilo, da iz obratovanja izloči stari dotrajani kotel in nabavi novega. Pred montažo novega (Nadalj. na 5 strani)

Gradnja skladišnega prostora v tovarni Bled

Rezultati poslovanja

Postavljeno zadolžitev za I. polletje 1973 smo realizirali z naslednjimi indeksi:

neto prodajna vrednost	%
Tovarna Bohinj	94,61
Tovarna Bled	87,41
Skupaj	91,24
Kritje na pragu proizvodnih enot	%
Tovarna Bohinj	82,22
Tovarna Bled	58,92
Skupaj	74,33
Fiksni stroški	%
Tovarna Bohinj	123,57
Tovarna Bled	145,70
Uprava podjetja	122,73
Skupaj	129,06

Ob upoštevanju dodatne amortizacije znaša ostanek dohodka za podjetje kot celoto let 23,57 odstotkov postavljenega plana.

IZVOZ

Podjetje je doseglo izvoz v višini 1.655.095 dolarjev, kar predstavlja 87,88 % zadolžitve, vendar pa smo v primerjavi z lanskim I. polletjem dosegli za 36 % večji izvoz.

Celotni izvoz je bil dosežen na konvertibilna področja.

rano kvaliteto s strani prodajalca oz. pooblaščenega prevzemalca. Nastopa še zniževanje kvalitete zaradi napačno izbranega transporta in nezadostnega zavarovanja blaga pri transportu, ki lahko povzročijo mehanske in kemične okvare.

Pri prevzemu blaga ob vhomu v podjetje je dolžnost odgovornega, da se dogovorjene oz. pogodbene pogoje pozna, ker samo tako lahko zastopa koristi podjetja, za kar pa je v osnovi prvenstveno zadolžen in nagrajevan — plačan. Ta funkcija v podjetju se imenuje vhodna kontrola, ki je lahko samostojna služba ali pa je to priključeno k skladiščnim poslom. Vse kar pri prevzemu ni v skladu s preciziranimi pogoji kupoprodajne pogodbe, je predmet reklamacije. Kadar gre za neuporabno ali delno uporabno blago, je skoro gotovo, da bo stavljeno na razpolago dobavitelju. S tem ni rečeno, da ta material lahko brez odgovornosti prepustimo usodi v kakršnihkoli pogojih. Vsaka okvara ali primanjkljaj, ki je nastal pri prevzemu gre v breme povzročitelja pogojev. Če se prvotne prevzemne kvalitete ne da več ugotoviti po reklamacijskem roku, pa skoro v vseh primerih možnost zavrnitve pošiljke oziroma reklamacije odpade. Iz tega sledi, da moramo blago reklamirano ali stavljeno na razpolago po vseh pravih vskladiščnih in varovanih, dokler je prisotno v podjetju.

Naslednja odstopanja pri prevzemu so količinska. Primanjkljaji lahko nastajajo zaradi po-

Sklepi samoupravnih organov CDS

12. 7. 1973

1. Do prihodnje seje naj svet za družbeni standard pripravi predlog regresiranja družbene prehrane.

2. CDS sprejema plan, kakršen je bil predlagan (operativni mesečni prodaji) in velja vse dotlej, dokler se situacija na tržišču ne bo spremenila. Če bomo ugotovili, da se je tržna situacija bistveno spremenila, smo dolžni ta plan takoj spremeniti, da se zadolžitve, ki ne bodo opravljene, prenesejo z meseca julija v mesec avgust.

3. Izvoz žaganega lesa je treba realizirati z najboljšo kvaliteto, za realiziranje predelave moramo koristiti manj kvaliteten les, ki ga je nabavljati od drugih proizvajalcev.

4. Za izvoz žaganega lesa je v celoti izkoristiti razpoložljivo hlodovino. Namenski razrez za predelavo ne sme zmanjšati pripravo žaganega lesa za izvoz.

5. Za pravočasno in kvalitetno realizacijo proizvodnega programa in kvalitetno odpremo po dispozicijah sta osebno odgovorna vodja tovarn.

6. Nabavna služba mora za furnirana vrata in ISO-SPAN z dobro organizacijo in večjo odgovornostjo oskrbeti proizvodnjo z vsemi materiali, tudi najbolj kritičnimi (lesonit, cement, papir).

7. Prodajna služba je zadolžena, da dá glede na prodajni program vse potrebne dispozicije.

8. CDS pooblašča direktorja in vodje tovarn, da glede na nastalo situacijo po potrebi začasno dovoljujejo premeščanje delovne sile iz ene tovarne v drugo.

9. Za dneve premeščanja veljajo za izplačilo OD merila začasnega obračuna OD za posredna dela, ki jih je na svoji seji sprejel svet za delitev dohodka dne 6. 7. 1973, CDS pa potrdil.

10. Za izvajanje sklepov so odgovorni vsi vodilni in vodstveni kadri, za koordinacijo in nadzor nad izvajanjem pa tov. direktor.

11. Zaradi cen obstoječih izdelkov na domačem trgu morata prodaja in razvoj skrbeti za primerno obnovo izdelkov ali za pripravo novih.

12. Pred izrednim dopustom naj člani kolektiva izkoristijo redni letni dopust.

13. V tovarni Bohinj se mora vsa 4 m hlodovina izkoristiti za izvoz.

14. PAO naj redno vsak mesec v Glasilu objavi rezultate novega plana.

15. Podjetje najame dolgoročno kredita za obratna sredstva v višini 3.640.000 din za dobo 10 let z 9 % obrestno mero.

6. 8. 1973

16. Stalno zviševanje cen surovin in reprodukcijskih materialov ob zamrznjenih prodajnih cenah ter zmanjšanje prodaje gradbenih plošč na zunanem trgu bo imelo večji odraz na poslovanje v drugi polovici leta. Zato je nujno, da podvzamemo vse ukrepe, na katere lahko sami vplivamo, da bi negativne elemente vsaj delno omilili.

17. Skrbna uporaba vseh vrst materialov je dolžnost slehernega člana delovne skupnosti.

18. Hitrejše prilagajanje potrebam trga je dolžnost vsake proizvodne enote, prodaje in nabave.

19. Zaradi neurejenih cen na domačem trgu je nujno iskati in osvajati nove proizvode v kvaliteti, ki jo trg zahteva.

Če plan za mesec avgust ne bo izpolnjen, bo DS postavil vprašanje zaupnice vodilnim kadrom.

20. CDS zahteva od tov. direktorja, da takoj skliče po tovarnah z vodilnim kadrom sestanke, na katerih pregledajo vzroke, zakaj ni bil izvršen proizvodni in prodajni program.

21. Delavskemu svetu naj bodo podane točne zadolžitve, po možnosti tudi poimenske, iz katerih bo razvidno, kdo je izvršil svoje naloge in kdo jih ni.

22. CDS je ugotovil, da ni bil v celoti izpolnjen proizvodni in prodajni program. Vodja tovarn sta ponovno opozorjena, da prevzameta vso odgovornost za realizacijo tega plana.

23. CDS zahteva od prodajnega sektorja, naj se maksimalno prizadeva za nove cene pri vsej prodaji kritičnih izdelkov.

Do naslednjega zasedanja naj vodja prodaje pripravi poročilo o ukrepih, ki so bili napravljeni na tem področju.

24. CDS je potrdil predlog začasnega normativa proizvodnosti za posredne službe. Velja kot dodaten normativ, ki služi kot korekcijski faktor na obstoječi normativ za merilo proizvodnosti.

Velja od 1. 8. 1973 do preklica, najdalj pa za 3 mesece.

25. CDS je potrdil spremembo 47. člena pravilnika o udeležbi delavcev na dohodku in stopi v veljavo 7. 8. 1973.

26. Prodaja podjetja mora pokreniti vse potrebne ukrepe na zunanem in notranjem trgu za večjo prodajo plošč, in sicer za najmanj toliko, da se prodaja proizvodnja dveh izmen in zmanjša zaloge za normalno višino.

Prodajna služba mora do naslednjega zasedanja pripraviti program ukrepov za raziskavo novega tržišča gradbenih plošč.

27. Oddelek gradbenih plošč bo še nadalje obratoval v dveh izmenah.

28. Komisija za izdelavo statuta je bila preimenovana v komisijo za organizacijo TOZD-ov- namesto Anice Ličen pa je bil v komisijo imenovan Peter Debeljak.

29. Predmet poslovanja se razširi še na odkup žaganega lesa iz zasebnega sektorja.

30. CDS se strinja z najetjem kredita iz sklada Borisa Kidriča v znesku 322.750.— din za 3 leta in 3 % obrestno mero.

Svet za splošne zadeve

1. Športni odbor naj določi gospodarja, ki bo skrbel za vso športno opremo ali pa naj koordinacijski odbor prevzame vso odgovornost.

2. Ugodno je rešil prošnje za finančno pomoč: Krajevne organizacije ZZB NOV Boh. Bistrica, GD Mojstrana, Občinskega odbora RK Radovljica, Radio kluba Gorje, Poklicne kovinarske šole Radovljica.

Taborniškemu odredu Boh. Bistrica je dodelil 40 komadov opeke ISO-SPAN, Zvezi slepih Slovenije pa za srečolov na Gorenjskem sejmu 1 vhodna vrata.

Svet za delitev dohodka

3. 8. 1973

1. Sprejel je sklep, da predlaga CDS sprejetje spremembe 47. člena pravilnika o udeležbi delavcev na dohodku.

2. Potrdil je pribitke na osnovne postavke.

3. Neugodno je rešil pritožbe na kategorije tov. Ivanke Vojvode, Vide Dobravec, Ivanke Debeljak, Marije Horvat, Julijane Kalan in evidentičarjev tovarne Bohinj.

4. Pomočnik brusilca vlaknenih plošč se preimenuje v pomočnika brusilca vratnih kril ter se razvrsti v V. kategorijo.

5. Ugodno je rešil vlogo delavcev krlišča tovarne Bohinj za rešitev problema dela v deževnih dneh.

Ker je trgovski zastopnik za Avstrijo dobil že večje izplačilo akontacije kot mu pripada, je svet na predlog prodajnega sektorja sprejel sklep, da se mu odobri za preteklih 6 mesecev 12. kategorija brez pribitkov in z dodatkom za strokovnost. S tem je celotna obveznost LIPA do predstavnika poravnana.

6. Potrdil je predlog začasnega obračuna OD za posredna dela.

7. Svet je na podlagi predloga ŠD določil oz. popravil kategorije del. mest:

— pritrjevalec sidernih letvic — IV. kategorija

— nanašalec lepila — V. kategorija

— stiskalničar — ostane VII.

— popravljalec furnirja — V.

— sestavljalac furnirja — V.

— krojilec furnirja — VI.

— pritrjevalec (prip. letve) novo delovno mesto, ocenjeno v IV. kategorijo

Sprememba velja od 1. 7. 1973.

8. Na predlog vodje tovarne Bled je svet ocenil novo del. mesto »skupinovodja podboji« v IX. kategorijo.

9. Svet je potrdil predlog normativa proizvodnosti, ki velja kot dodaten normativ in služi kot korekcijski faktor na obstoječi normativ za merilo proizvodnosti.

Velja d 1. 8. 1973 do preklica, najdalj pa za 3 mesece.

10. Za obračun trgovine ostane samo mesečna realizacija ne glede na ure, s tem da je trgovina odprta po urniku in zasedba 6 ljudi.

Sklep velja od 1. 8. 1973.

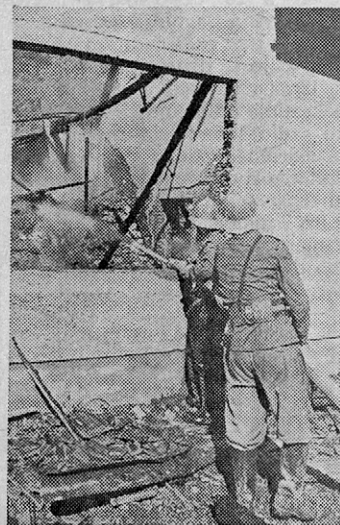
11. Janezu Kovačiču se za čas montaže strojev kot vodji montaže izda začasna odločba za IX. kategorijo.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Ogenj je upepelil oddelek lesne moke v Soteski

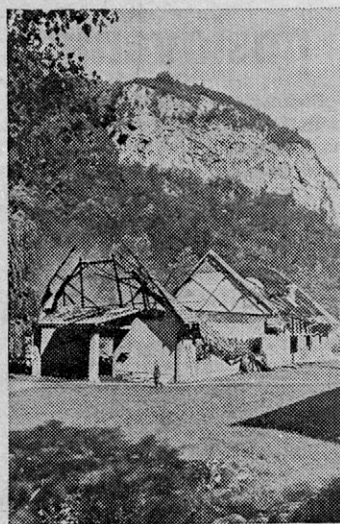
Na dan praznika 22. julija je izbruhnil požar v proizvodni enoti lesne moke v Soteski. Obrat je miroval, službujoč je bil samo čuvaj. Tisto noč je besnela nevihta in neukročena stihija narave je terjala svoj davek tako, da je udarila strela in upepelila ves proizvodni del obrata.

Pogorela je vsa oprema in zaloge že izdelane lesne moke ter ostala strojna oprema. Nepoškodovana je ostala samo kotlovnica in prizidek s sanitarijami in prostori za delavce. Nastale škode še ni mogoče v celoti ugotoviti, ker bodo to morali oceniti strokov-

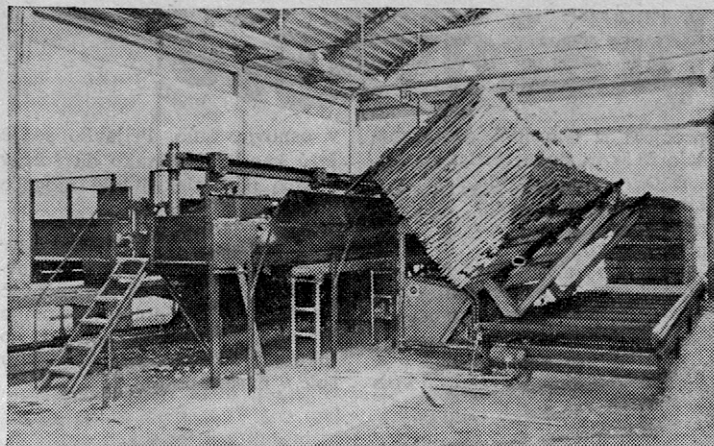
njaki oz. komisija, ki bo v ta namen sestavljena. Vendar pa je požar podjetje kot celoto prizadel v zelo neugodnem času vsega njegovega obstoja. Predvsem občutijo posledice delavci, ki so bili tam zaposleni zaradi izgube svojih delovnih mest, neugodnosti, ki jih nudi prilagajanje in še huje težav, ki se pojavijo ob vsaki nezaželeni premestitvi v novem okolju.

Vsekakor pa je izpad obratovna lesne moke v Soteski prizadel tudi naše dosedanje odjemalce, ki so bili vezani na ta naš artikel vsled specifičnosti njihove

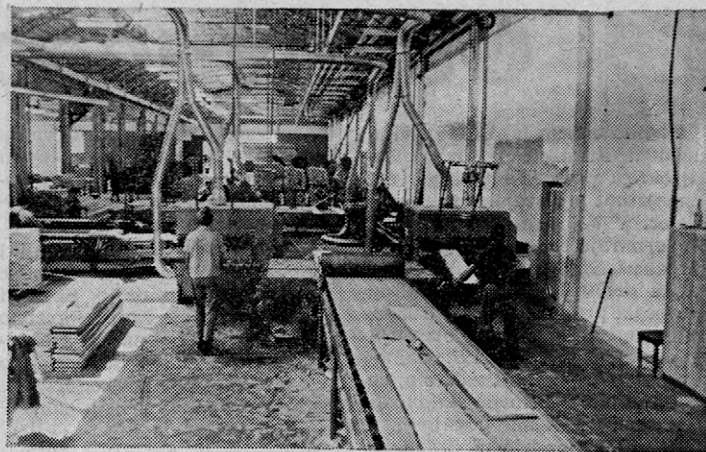
ve proizvodnje, saj je tovrstna proizvodnja edina v Jugoslaviji. Zato so prisiljeni, da lesno moko uvažajo iz inozemstva, če hočejo obdržati svoj proizvodni program. Nastali bodo tudi problemi v zvezi z odvažanjem odvečne žagovine in oblancev zlasti v me. secih, ki ne zahtevajo ogrevanja notranjih prostorov, tako izguba obrata v Soteski ni zaželena le v ožjem smislu kot oddelek, temveč tudi v širšem pomenu s posledicami, katerih danes še ne čutimo.

Mirko Arh

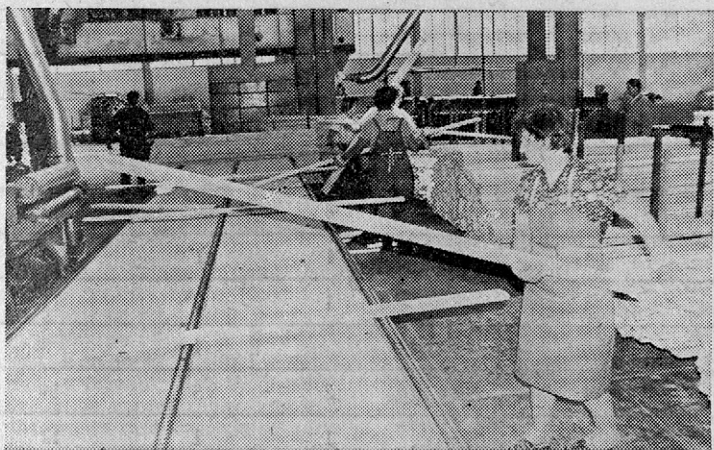

Razopaževanje desk in razrez po dolžini

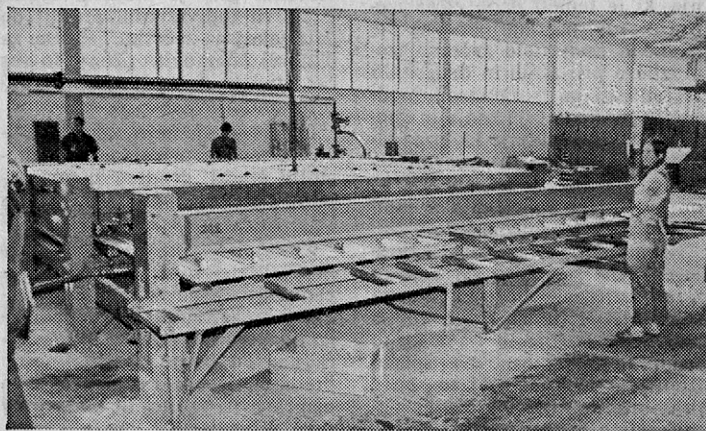
V slikah si oglejte nove prostore za proizvodnjo opažnih plošč

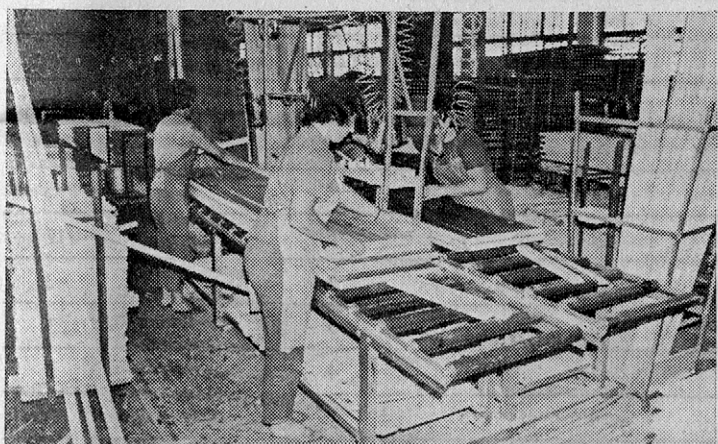
Širinski razrez žaganega lesa

Sortiranje elementov

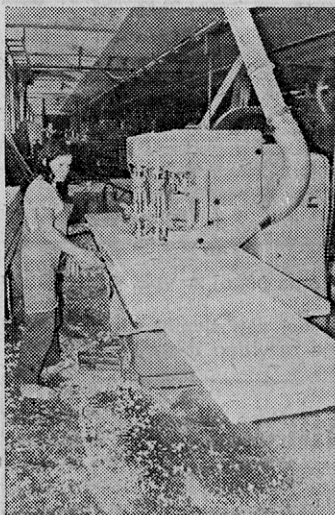
Lepljenje elementov za gradbene plošče

Sestavljanje opažnih plošč

Priprava letvic

Krpanje grč

Kitanje

Malo pozno, a ne prepozno

Jubilejni datum 25-letnice obstoja podjetja je že mimo, prebrali smo tudi že temu dogodku posvečeno številko Glasila, več ali manj ste že lastniki lepih značk, le prireditve v počastitev teh 25 let še ni bilo.

Marsikdo med vami se je že spraševal o tem, pa tudi kritiziral, zato vam pripravljani odbor javlja, da proslava bo.

KDAJ BO?

22. septembra 1973 ob 16.00

KJE BO?

Uradni del s kulturnim programom v Festivalni dvorani na Bledu.

KAJ BO OBSEGAL PROGRAM?

Godbo na pihala, pozdravni govor, zabavali in peli pa vam bodo: Vilma Bukovec, Ladko Korošec, Andrej Jarc, Alenka Svetelova, Saša Miklavc, Koroški akademski oktet, Igor Kregar, Branko Dobravc, Rajko Koritnik in morda še kdo.

IN KAJ POTEM?

Ob 19.00 večerja v Kazini na Bledu.

IN KAJ PO VEČERJI?

Veselo razpoloženje s plesom, izmenjavanje mnenj, spoznavanje med seboj, skratka večer, ki bo ostal vsem v prijetnem spominu.

IN KAKO BOMO PRIŠLI DOMOV?

Za prevoz so zagotovljeni avtobusi, ki vas bodo dobro razpoložene pripeljali na Bled in zvrhano zadovoljne odpeljali spet domov.

NASVIDENJE 22. SEPTEMBRA 1973.

25

let

Osnovnošolsko izobraževanje

Živimo v času hitro se razvijajočih družbenih odnosov. Delovni človek potrebuje vedno večje znanje kot proizvajalec in upravljalac. V delovnih organizacijah se formirajo temeljne organizacije združenega dela. S tem se bo vloga delovnega človeka znatno povečala pri oblikovanju družbenih odnosov in pri razpolaganju z ustvarjenimi dohodki. Samoupravljanje bo zares zaživelo, če bodo vsi člani delovne skupnosti seznanjeni z vsemi dogajanjem v naši družbi in delovni organizaciji.

Poleg tega moderni industrializirani čas zahteva nenehno izobraževanje in izpopolnjevanje na delovnem mestu. Osnovno znanje, ki je temelj nadaljnega izobraževanja, pa daje osnovna šola. Le-ta nudi tisto začetno izobrazbo o prirodnih in družbenih zakonitostih na posameznih področjih ter pogloblja znanje in sposobnosti za nadaljnje izobraževanje. Zato družba in delovna organizacija stremi za tem, da bi imelo čimveč zaposlenih s končano popolno osnovno šolo.

Razumljivo je, da starejši ljudje osnovne šole niso vsi končali zaradi izjemnih pogojev tistega časa. Mlajši pa so imeli za to ugodnejše pogoje in kdor kljub temu popolne osnovne šolske izobrazbe še nima, naj to skuša pridobiti na tečajih, ki jih nameravamo organizirati.

Organizacija tega izobraževanja mora biti taka, da bo v polni meri zadovoljila zaposlenega človeka, človeka z vsemi odgovornostmi, dolžnostmi in skrbmi.

Starejših ljudi ni mogoče siliti v klasične šolske oblike, kjer se največkrat ne morejo počutiti dobro, pač pa je zanje potrebno organizirati tako obliko izobraževanja, kjer se bodo lahko izobraževali ob vsakodnevem delu in ob vseh drugih dolžnostih.

Take pogoje šolanja nudi Dopisna delavska univerza iz Ljubljane. Dopisno šolanje je organizirano tako, da omogoča uspešen študij vsakemu delovnemu človeku. Ker je dopisni študij v bistvu individualni študij, da šola takoj na začetku napotke za čimbolj učinkovito učenje in ves čas študija spremlja napredovanje kandidatov.

Učenci prejemejo učno gradivo (učbenike, prirejene za samostojni študij, gradivo za preverjanje znanja, domače naloge in Vaje za lastno kontrolo).

Študijsko središče je v Ljubljani ali v posamezni delovni organizaciji, če je prijavljenih najmanj 25 kandidatov. Za naš kolektiv pride v poštev druga varianta. Tu bomo za posamezne predmete izvedli krajše tečaje za pripravo na izpite, ki bodo prav tako v podjetju.

Struktura zaposlenih v obeh tovarnah z nedokončano popolno osnovno šolo je skoraj enaka.

Podjetje bo nudilo vse ugodnosti zaposlenim za dokončanje popolne osnovne šole, vsak posameznik pa mora pokazati tudi svoj lastni interes za tovrstno izobraževanje.

Pri nas je cca 32% zaposlenih z nepopolno osnovno šolo, kar je v primerjavi z republiškim po-

prečjem iz leta 1971, ki je znašalo 28,54%, dokaj neugodno.

Z ozirom na to, da živimo v kraju, ki je po splošni razvitosti nad republiškim poprečjem, bi morali tudi glede na osnovno šolsko izobrazbo presegati republiško poprečje, ki se je do danes najbrž že nekoliko izboljšalo.

Svet za izobraževanje je v preteklem letu dvakrat razpisal vpis

v osnovno šolo. Prijavilo se je le 6 kandidatov, tako da šole v okviru podjetja ni bilo mogoče organizirati.

Prepričani smo, da bo v jesenskem roku, ko bo o tem ponovno razpravljalo in razpisal vpis več kandidatov za pridobitev popolne osnovnošolske izobrazbe in bo tako dan pogoj za organizacijo šole v našem podjetju.

Tovarna: BLED

Starost	Spol	Končanji razredi osnovne šole					Skupaj
		do 3	4	5	6	7	
Do 20 let	M		2	5	5	4	16
	Ž			1	4	1	6
21—25	M		6	7	3	2	18
	Ž	1	1	1	3	2	8
26—30	M	2	2	4	1		9
	Ž	1	1		4	2	8
31—35	M	1	4	2	1	1	9
	Ž	1	5	2	1	2	11
36—40	M		6	1		1	8
	Ž	1	4	2	2	5	14
nad 40	M	1	6	3	1	1	12
	Ž	3	1	2	6		12
Skupaj		11	38	30	31	21	131

Tovarna BOHINJ

Starost	Spol	Končanji razredi osnovne šole					Skupaj
		do 3	4	5	6	7	
Do 20 let	M			3	7	4	14
	Ž				3	3	6
21—25	M		1	7	6	3	17
	Ž			2	3	2	3
26—30	M	1	3	3	3	3	13
	Ž		1	3	4		8
31—35	M	1	4	3	1	1	10
	Ž	1	4	2	5		12
36—40	M	2	4	1		1	8
	Ž		2	3	1		6
nad 40	M	2	6	3	2		13
	Ž	2	4	4	4		14
Skupaj		9	29	34	39	17	128

SKUPAJ PODJETJE

Starost	Spol	Končanji razredi osnovne šole					Skupaj
		do 3	4	5	6	7	
Do 20 let	M		2	8	12	8	30
	Ž			1	7	4	12
21—25	M		7	14	9	5	35
	Ž	1	1	3	6	4	15
26—30	M	3	5	7	4	3	22
	Ž	1	2	3	8	2	16
31—35	M	2	8	5	2	2	19
	Ž	2	9	4	6	2	23
36—40	M	2	10	2		2	16
	Ž	1	6	5	3	5	20
nad 40	M	3	12	6	3	1	25
	Ž	5	5	6	10		26
Skupaj		20	67	64	70	38	259

UČNI NACRT ZA POSAMEZNE RAZREDE

PREDMETNIK	RAZRED			
	5	6	7	8
slovenski jezik	X	X	X	X
fizika			X	X
kemija			X	X
biologija	X	X	X	X
matematika	X	X	X	X
zemljepis	X	X	X	X
zgodovina	X	X	X	X
likovni pouk	X	X	X	X
glasbeni pouk	X	X	X	X
moralna vzgoja (ni izpita)				X

Učenje tujega jezika ni obvezno, je pa pogoj za vpis v šole druge stopnje razen v poklicne šole.

V našem podjetju imamo še precej zaposlenih, ki še nimajo končane popolne osnovne šole, kar je razvidno iz naslednjih tabel:

Sklepi samoupravnih organov CDS

(Nadaljevanje z 2. strani)

Svet za izobraževanje

19. 7. 1973

1. Dodatek na kvalifikacije se prizna tudi zaposlenim, ki imajo končano poklicno šolo ali priznana K vpisano v delovni knjižici ter so bili sprejeti v del. razmerje kot K delavci na K del. mesto iz svoje stroke pa so bili zaradi spremembe proizvodnje ali invalidnosti razporejeni na drugo del. mesto izven svojega poklica.

2. Svet je sprejel štipendiste in vajence za šolsko leto 1973/74.

3. Zorici Jevremovič je svet odobril povrnitev stroškov šolanja in študijski dopust na višji gradbeni šoli v Kranju. Sklep velja od 1. 8. 1973.

4. Vajencu Branku Ravniku iz tovarne Bohinj se zaradi vestnosti in prizadevnosti pri delu nagrada zviša za 9%. Sklep velja od 1. 8. 1973.

17. 8. 1973

5. Svet je sprejel na podlagi prijav še dva štipendista,

6. Na podlagi obravnave, naj bi bila za šolsko leto 1973/74 minimalna štipendija 300.— din.

7. Odobril je posečanje tečaja za zunanje trgovinsko poslovanje delavcem, ki delajo na tem področju.

8. Za voznike viličarjev se v jesenskem roku organizira tečaj iz varstva pri delu v tovarni Bled za obe tovarni.

9. Določil je mentorja sprejetim pripravnikom.

10. Na predlog šole odobril ponavljanje razreda dveh vajencema.

Svet za družbeni standard

28. 8. 1973

1. Imenoval je komisijo za izvedbo redne inventure v skladišču finalnih izdelkov tovarne Bled, ki naj se naredi 1. in 2. septembra 1973.

2. Svet je ponovno opozoril na takojšnje ukrepanje za označevanje nabavljenih osnovnih sredstev, kar mora biti izvedeno pred letnim popisom.

Sistem vario

Pred vami je nov pojem, ki je zaenkrat bolj znan le nekaterim članom našega kolektiva, a se bo vedno pogosteje omenjal, zato ga želimo vsem predstaviti.

Gre za novi program naših vhodnih in garažnih vrat. Zdaj spet nov program? se boste mogoče vprašali.

Razlogi, da se nek proizvod spremeni ali na novo uvaja, so raznoterji in različni. V tem primeru so nas v to prisilile potrebe na trgu (konkurenca) in predvsem slab ekonomski efekt pri prodaji glede na vloženo delo in material pri sedanjih izvedbah.

Kot odgovor na potrebe trga, smo razvili in dopolnili stari program tako, da ima kupec čim širše možnosti.

V proizvodnem programu sta dva osnovna tipa vhodnih vrat

s polnim krilom in zasteklenim na katerega se lahko montirajo kovinske mreže ali lesene prečke, stranski zastekleni elementi z ali brez nabiralnika, na katere je prav tako možno namestiti kovinsko mrežo ter trije različno dolgi zastekleni elementi, ki se nameste nad vrata.

S temi posameznimi elementi je tako dana možnost, da kupci sestavljajo posamezne člene v izredno veliko število različnih kombinacij, ne samo kar zadeva dimenzij zastavljenih variant, temveč še bolj z novimi kvalitetaimi dodatki, kot so stekla, mreže, nabiralniki, kljčke.

Pri tem načinu je delo v proizvodnji poenostavljeno kolikor je le mogoče, tako da nastopa kar se da malo različnih elementov, ki so sestavljeni med seboj

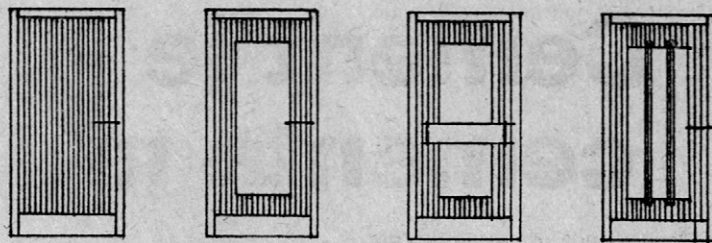
in se prodajajo posamezno ter ima vsak element tudi svojo ceno.

Končno sestavo elementov, kot rečeno, izvrši kupec, ki jih izbere iz seznama in tako lahko tudi sam delno oblikuje ceno končne rešitve.

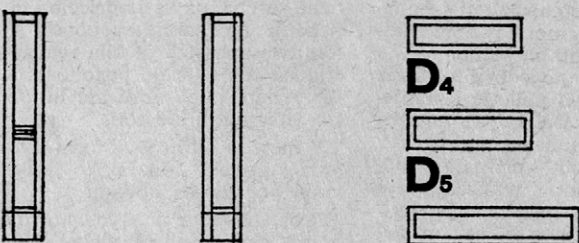
To je sprememba te vrste; ne smemo pa tudi mimo tehnoloških sprememb, saj smo prešli na konstrukcijo krila z obojestransko nalepljenimi letvicami. Pocenitev smo dosegli pri podboju, ki je tanjši in le oblepjen s furnirjem, jedro pa je iz smreke.

Na osnovi vseh teh sprememb smo pripravili program kot nove proizvode in seveda postavili tudi zahteve za ceno, ki ne bo brez zasluga za vloženo delo.

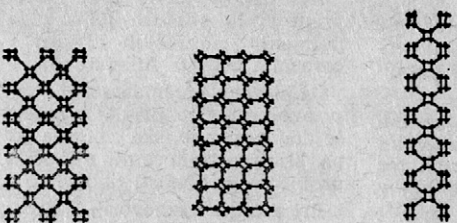
arh. Tone Pogačnik

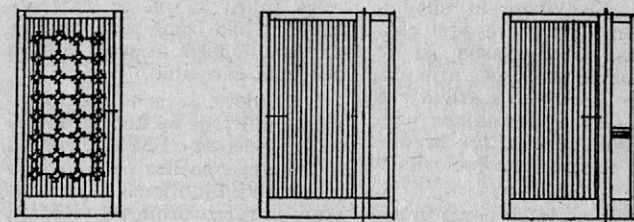
K₀ K₁ K₂ K₃

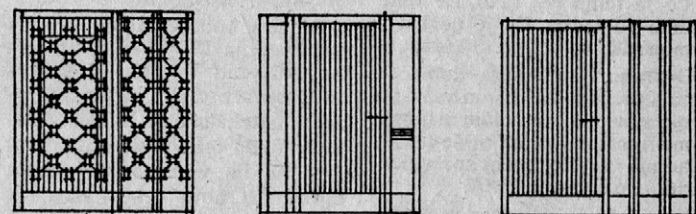
D₂ D₃ D₄ D₅ D₆

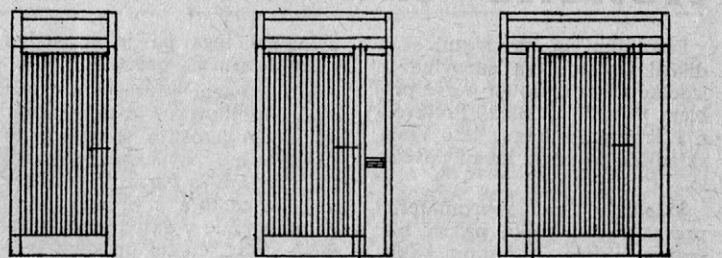
M₁ M₂ M₃

K₁+M₂ K₀+D₃ K₀+D₂

K₁+M₁+2x(D₃+M₃) D₃+K₀+D₂ K₀+3x(D₃)

K₀+D₄ K₀+D₂+D₅ D₃+K₀+D₃+D₆

Sodelovali smo na Celovškem sejmu

V dneh od 10. do 20. 8. 73 smo predstavljali naše izdelke na sejmu v Celovcu.

Znano je, da je Avstrija od alpskih držav ena med najbogatejšimi z ozirom na gozdno bogastvo in primarne obrate za predelavo lesa. Ker so tu gozdovi v veliki meri v privatni lasti ali v rokah družb, je v pretežnem delu gozdarstvo in celo kmetijstvo združeno s primarnimi obrati za predelavo lesa. V tem prednjači predvsem Koroška in zato ni naključje, da se ravno tu organizira vsako leto lesni sejem, ki ima poseben poudarek na lesno-predelovalnih strojih in lesnih izdelkih.

Sejem je namenjen predvsem obiskovalcem, ki se ukvarjajo s primarno, kemično ali finalno predelavo lesa in lesnim trgovcem. Izvzetj seveda niso ostali obiskovalci, saj na sejmu predstavljajo svoje izdelke tudi podjetja ostalih strok.

Ob otvoritvi nas je obiskal tudi direktor podjetja in izrazil svoje zadovoljstvo nad dobavo ureditvijo. Z ozirom na stanje prejšnjega dne, se je skoraj začudil dokaj učinkovitemu izgledu, kar je tudi menj prineslo zadovoljstvo.

Kako je bilo z obiskom sejma in za kaj so se obiskovalci najbolj zanimali?

Individualni obiskovalci so se v pretežni meri zanimali za vhodna in garažna vrata in vario sistem, katerega pa žal še ne proizvajamo. Tudi sobna vrata niso bila brez interesentov, predvsem pa ne furnirana, za katere so se v veliki meri zanimali večji kupci za večje količine. Po seznamu teh interesentov se bo naknadno izvršila selekcija interesantnosti.

Poleg takih in podobnih interesentov pa so nas na sejmu obiskali naši stari švicarski, avstrijski in nemški kupci, ki so prinesli celo vrsto tržnih informacij. Te informacije so se nanašale predvsem na gradbenne plošče, pa tudi na vrata in nam bodo dober pripomoček za v bodoče.

Po drugi strani pa lahko trdim, da so stranke odhajale od nas z občutkom zadovoljstva, saj so bile postrežene z vsemi zahtevanimi informacijami, kar je za pridobitev kupca velikega pomena.

Kakšno oceno bi dal torej sejmu?

Kot sem že prej omenil, se je moje mnenje po zaključku sejma, občutno križalo z mnenjem pred sejmom. Nisem pričakoval tolikega obiska in toliko razgovorov s strankami. Kakšni bodo

rezultati, se bo kmalu pokazalo. In še nekaj. Morda ne bi bilo napačno razmišljati o obliki drobne prodaje na Koroškem, ki bi z ozirom velik interes na sejmu, verjetno zelo dobro uspevala.

Po občutku sodeč — zanimanje za vrata je veliko, vendar samo za kvalitetne izdelke, medtem ko povpraševanje po gradbenih ploščah skoraj ni bilo opaziti. Da so temu vzrok investicijske zapore, ni potrebno posebej poudarjati.

Negativno stran, ki se ni pojavila na tem sejmu, bi opisal s pripombami:

— razstavnj eksponati ne morejo biti enaki za Celovec, Zagreb in Beograd. Na celovškem sejmu je v bodoče treba razstavljati vrata, ki se izvažajo v Nemčijo in Avstrijo.

— imeti moramo stalno opremo razstavnega prostora za vse sejme. Na ta način se bomo izognili iskanju vsega mogoče zadnji trenutak. Skrb in nadzor rekvizitov naj opravlja tisti, ki sejem pripravlja.

— pripravi prostora mora pristostvovati arhitekt, ki je opremo narisal in predlagal.

— potreben je bogat reklamni material, dosedanja siromašnost v tem pogledu ne more biti porok za pridobitev kupca.

— določiti prostor, kamor se bo shranil ves sejemski material in rekviziti, ko se pripeljejo iz sejma.

Napake, ki so se do sedaj pokazale, se v bodoče ne smejo več ponavljati ker bo le tako vsak naslednji nastop na sejmu boljši in učinkovitejši.

Problem št. 1

Položaj podjetja ni rožnat in zahteva veliko pozornosti v iskanju izhodov. Proizvodni programi in možnosti za prilagajanje tržišču oziroma ekonomiki predstavljajo omejen manipulativni prostor. Ta prostor zmanjšujemo še s subjektivnim pristopom k spremembam. Večina operativnega kadra nerada in z nejevoljo uvaja spremembe. Zakaj? Utečenost angažira ljudi minimalno in potrebuje malo učinkovitega učinkovanja. Nastaja neka praznina, ki jo nekateri izpolnjujejo z neformalnim pristopom k razvoju podjetja in s tem prispevajo k neusklajenim ciljem. Pričakovni in nujni rezultati se na ta način odmikajo.

To pa ponovno zahteva spreminjanje, ker so že sredstva za enostavno reprodukcijo ogrožena. Zaradi teh posledic se preusmerjanje stopnjuje in krog pojavov ter vzrokov je sklenjen.

Tako vsa resnost položaja zvođen, na vseh položajih obveščanja samo še opravičujemo in valimo krivdo drug na drugega.

Do kdaj? Do prvega obračuna osemdesetodstotnih plač.

Vprašamo se še ali smo v stanju to odvrniti ali bomo to nemočni pričakovali. Rezultate

poznamo in že dalj časa zasledujemo ta gibanja. Preusmeritve so nakazane in analitično obdelane. Toda pristop k preusmeritvi in učinkovitost.

Dnevna spremljava kaže, da operativno in poslovno nismo sposobni organizirati hitro in učinkovito take spremembe, ki bi prinesle uspešnost. Zato ni opravičila!

Pirc Alojz

Kaj pričakuje tovarna Bohinj od novega kotla ...

(Nadalj. z 2. strani)
kotla pa je naprave, ki se ogrevajo s paro, spremeniti na ogrevanje s toplo vodo.

Nov kotel z zmogljivostjo 4 G kal. bo dobavila znana zahodno nemška firma WEISS v mesecu januarju 1974. Kotel bo na kurjenje z lesnimi odpadki in sicer na kombinirano kurjenje. Pod kombinirano kurjenje je smatrati, da mora biti nekaj suhe in nekaj sveže kurjave. Pod suho kurjavo smatramo žagovino in skoblance od predelave, pod svežo pa žagovino iz žage in lubje od lupljenja lesa.

Računano je, da bo novi kotel

obratoval 305 dni v letu, kar bi pomenilo 4 G kal. × 24 ur × 305 din = 29280 G kal/leto.

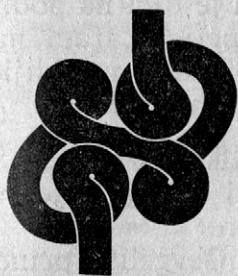
Pri tako veliki porabi kalorij nastane vprašanje, koliko odpadkov ima tovarna na razpolago.

Pri normalnem letnem planu se bo na našem krlišču (v perspektivi) olupilo 60.000 m³ oblovine in iz tega nastalo 2700 ton lubja, žaga razžagala 44.000 m³ hlodovine in z tega nastalo 4488 ton žagovine in da bo letna proizvodnja opaznih plošč 750.000 kvadratnih metrov, pri čemer bo nastalo 4261 ton odpadkov, sposobnih za kurjavo.

Ce vse te odpadke spreminimo v kalorije, dobimo 28641 G kal/leto. Iz tega lahko ugotovimo, da vsi odpadki, ki bodo nastali pri obdelavi lesa bodo v prihodnjem letu porabljeni za kurjavo in spremenjeni v toplotno energijo. Odpadel bo odvoz odpadkov, vsa prigravarjanja o nepravilnem izkoriščanju letih, poleg tega pa bo za pet let naprej zagotovljena toplotna energija.

Letni prihranek na kurjavi bo znašal 1.526.934 N din — preračunano v trenutno vrednost mazuta.

Čuden ing. Vinko

Sejem obiskujejo tudi mnogoštevilni strokovnjaki iz Švice, Nemčije, Italije in Jugoslavije, da ne govorim o številu avstrijskih obiskovalcev in seveda turistov.

Priznatj moram, da sem na ta sejem gledal kot na Kranjskega in Graškega, vendar sem po zaključku razstave svoje mnenje v precejšnji meri spremenil.

Jugoslovani imamo na sejmskem prostoru svoj stalni paviljon, ki je v pretežni meri namenjen turistični propagandi. Prostor je majhen in zato je v njem razstavljenega vsega po malo. Le redka naša podjetja dajejo temu sejmu večji pomen in razstavljajo samostojno. Mednje spada Slovenijales, ki je razstavljal pohištvo, Hoja Ljubljana s svojim programom oken in LIP Bled — vrata in opažne plošče.

Torej, razstavljali smo že tretjič. Vtisov iz prejšnjih dveh ne poznam, lahko rečem samo, da sem na letošnje, vsaj v začetku, gledal precej skeptično. Ko se je prostor začel opremljati, ni šlo tako kot bi moralo. Manjkala je vrsta stvari, ki so potrebne, da se lahko stranko sprejme na razgovor in da se podjetje predstavi kot solidna firma. Ni nam kazalo drugega, kot vrniti se na Bled, zbrati vse potrebno, se vrniti v Celovec in prostor opremiti tako, da smo bili na dan otvoritve, to je 11. 8. 1973 kompletni.

Cement je - cementa ni

Pomanjkanje cementa močno ovira proizvodnjo ISO-SPAN izdelkov

V letni pogodbi za dobavo cementa, s katero se je obvezala Tovarna cementa »Salonit« Anhovo, bi nam morala dobavljati 400 ton cementa mesečno.

Realizacija pogodbenih obvez je bila za prvo polletje izpolnjena le z 62 %. Del krivde za neizpolnitev je tudi pri nas, ker v mesecih januar-april nismo poskrbeli za celotno realizacijo dobav. Za prve 4 mesece se je realizirala dobava le z 887 tonami napram pogodbenim 1600 tonam.

PRVI POIZKUS NI USPEL

Kot, da bi se hotel pogovor poigrati s nami, tako je bilo tudi tisto soboto 23. 6. 1973 popoln.

Zbrala se je manjšina mladincev tovarne Bohinj z iniciativnim in organizacijskim odborom ter povabljenimi gosti, ki so bili v polnem številu.

Namen in vodilna misel je bila ustanoviti Mladinski aktiv. Vendar manjšina še nikoli ni zmagala. Sedeži v Pionirskem domu so ostali prazni, čeprav so bili namenjeni mladinkam in mladincem. Samo prvi dve vrsti sta bili polni. Tudi glasba, ki je motila mir je nenadoma utihnila. Molk so prekinile sekretarjeve besede: »Zaradi premajhne udeležbe, konference ne bo, predlagam, da jo izvedemo ponovno v jeseni.«

Prvi poizkus je bil poraz in neuspeh mladine. Upam, da bo jesen boljše. Pri tem pa se lahko vsakdo izmed nas zamisli. Kaj je mladina res ostala le na praznih obljubah, nezainteresirana za vse, kar se dogaja v sami tovarni in okoli nje?

Če je temu res tako, ne vem! Lahko pa trdim, da je neuspela konferenca to očitno dokazala.

Dvorana Pionirskega doma je ostala prazna. Odšli smo vsak po svoje novim problemom naproti z mislijo in željo, da bi še ostali mladinci vsaj do jeseni sprevideli nujnost ustanovitve MA.

Upam, da je želja nas vseh, da bi bil drugi poizkus uspešnejši.

Jevremovič Zorica

V mesecu maju in juniju, ko se je pričela intenzivnejša gradbena sezona, pa se je pričelo pritisikanje na izpolnitev obvez. V teh dveh mesecih je bila realizacija 567 ton napram pogodbenim 800 tonam in sicer v aprilu 269 ton in v maju 298 ton.

V mesecu juliju je dobava izvršena s cca 400 tonami, to je celotna pogodbeno obveza.

Problem redne dobave cementa je odvisen od več faktorjev.

Tu je predvsem zadržek na železnici, ker se morajo vagoni tehtati v Novi Gorici.

Del zastoja je bil tudi zaradi preurejanja silosnih naprav za polnjenje železniških cistern v tovarni »Salonit« Anhovo.

Da bi dobava cementa potekala normalno, se je pri ZTP najela še dodatna vagonška cisterna, ki pa kljub prizadevanju ni rešila problema kritičnosti dobav.

Pri zadnjih razgovorih s predstavnikoma Salonita na Bledu 10. 7. 1973, je bilo obljubljen, da bomo redno prejemali po 500 ton cementa mesečno, kar bi zadoščalo za redno obratovanje.

Na žalost za mesec julij obljuba ni bila izpolnjena. Upamo, da bo v bodočih mesecih dobava potekala normalno.

Predvideval se je tudi uvoz cementa iz Italije na kontingent, ki je bil dodeljen od SSST Beograd in katerega nosilec za Slovenijo je Metalka Ljubljana. Kljub večkratnim razgovorom ter srečanju z italijanskim proizvajalcem v Gorici, ni uspelo dobiti iz Italije cementa, odgovarjajočega marki 550 Anhovo.

Poizkus uvoza iz ZRN je ravno tako izpadel, ker je cena za marko 450 1,10—1,20 din/kg franco jugomeja ocarinjeno.

Da se v bodoče zagotovi redna proizvodnja ISO-SPANa, bo nujno pokreniti vse, da bo prevoz in dobava z vsemi vmesnimi fazami potekala čim hitreje. Verjetno bodo težave vse dotlej, dokler ne bo v Anhovem pričela obratovati nova cementarna, za katere soinvestiranje je ustrezajoč znesek prispevalo tudi naše podjetje.

Končno tudi skladišča

Premajhni in neustrezni skladiščni prostori za surovine in izdelke so že vrsto let pereč problem v tovarni Bled. Proizvodnja vrat je iz leta v leto rasla, skladišča pa se 10 let ni povečala.

Skladišča za repromaterial pravzaprav ni bilo, pa so bile vezane plošče in lesonit vskladiščene pod milim nebom, kot je bilo v eni prejšnjih števil Glasila nazorno prikazano v besedi in sliki.

Ob izgradnji nove tovarne vrata sta bila projektirana tudi skladišča repromaterialov in izdelkov, vendar je izgradnja le teh morala počakati do letošnjega leta, ker pač ni bilo sredstev za vse.

Skladišče repromaterialov, ki ga gradi GIP Gradis, je locirano med proizvodno halo in sušilnico. Koristna površina skladišča bo 810 m² (54 m x 15 m). Pogodbeno vrednost je 830.000 din. Dograjeno bo predvidoma do konca septembra. Namenjeno je vskladiščenju lesonita, vez. plošč, iverokal plošč, furnirja in posušenega žaganega lesa eksot ter smreke, kar je danes delno natlačeno v sami proizvodni ha-

li, nekaj tega pa je še vedno vskladiščeno na prostem.

Kaj pomeni premajhno skladišče izdelkov, se je zelo nazorno videlo letošnjo spomlad, ko so se vsled povečane proizvodnje vhodnih in garažnih vrat ter delnega zastoja v prodaji, zaloge nakopičile v skladišču, ob samem skladišču na prostem in v sami proizvodni hali.

Da bi se to ne ponovilo, bomo v septembru mesecu pričeli z izgradnjo podaljška II. raste proizvodne hale, namenjenem vskladiščenju vrat in naj bi si ga bratsko razdelila trgovina in tovarna, ker tudi trgovina nujno potrebuje nove skladiščne prostore, če hoče uspešno prodajati.

SGP Gorica bo predvidoma do srede oktobra postavila betonski skelet, GIP Gradis pa bo nato dokončal ostala dela po pogodbi do konca tega leta.

Oba nova objekta, tj. skladišče repromaterialov in skladišče izdelkov, bosta omogočila normalnejšo proizvodnjo in odpremo vrat vsaj v nekaj naslednjih letih in bosta pomembna pridebitev za tovarno.

ing. Kastelic

Srečanje rezervnih vojaških starešin Jugoslavije v Makedoniji

Letošnjega, že tradicionalnega srečanja rezervnih vojaških starešin v Makedoniji, se je udeležila tudi slovenska delegacija s približno 156 udeleženci iz vseh krajev Slovenije, od tega 5 iz radovljiške občine.

Zaradi velikega števila udeležencev smo morali potovati v dveh skupinah. Prva, večja skupina je odšla na pot 2. 7. 1973 ob 6,40 s posebnim letalom DC-9. Za prijetno potovanje so poskrbele prijazne in privlačne stevardese ter primerne količine kafe sline, ki jo je večina jemala pod pretezo, da se na ta način laže prenaša razredčen zrak v višini 10.000 m in pa hitrost 900 km/h.

No, kakorkoli že, v Skopje smo po dobri uri letenja prišli primerno podprti in korajžni tako, da se tudi njihove Komorice in Mastike nismo ustrašili. Po nadvse prisrčnem sprejemu in nastanitvi v šahovskem olimpijskem mestu smo si v spremstvu prijaznih in gostoljubnih vodičev ogledali mestne znamenitosti. Ker nas je večina po dolgem času spet videla Skopje, smo bili nad razliko več kot presenečeni, saj nihče ni pričakoval, da bo videl tako moderno mesto, ki ga upravičeno imenujemo mesto solidarnosti vseh narodov, posebno jugoslovanskih. Da bi tudi tisti, ki so bili v mestu prvič, lahko videli razliko med starim in novim delom, smo jo po kosilu mahnil na lastno pest v stari del mesta, kjer smo se, predvsem zaradi številnih hanov (gostiln), zadržali do poznega večera.

Naslednjega dne smo ob 7. uri (za nekatere pre zgodaj) odpotovali z avtobusi proti Ohridu. Potovanje je bilo razdeljeno v tri smeri in skupine. Čeprav je naša skupina imela najkrajšo pot (cca 200 km), smo zaradi zelo prisrčnega sprejema v Tetovem, Gostivaru, Debru in Strugi prišli v Ohrid šele ob 20. uri. Potovanje je po celi poti spremljalo precej glasno zborovsko petje, ki so ga prekinjale samo duhovite šale odličnega črnogorskega šoferja, kateremu sta uspešno asistirala oba makedonska vodiča.

Čeprav že pozno, smo se podali na ogled mesta, ki je prepolno znamenitosti, tako da bi za ogled najbolj zanimivih rabili najmanj 3 dni.

Zadnji dan našega obiska v Makedoniji smo se udeležili proslave 4. julija, ki je bila v Belčistu, središču makedonskega osvobodjenega ozemlja med NOB, oddaljen od Ohrida 28 km.

Po proslavi, ki je imela bogat kulturni program in se jo je udeležilo več deset tisoč ljudi, smo še imeli toliko časa, da smo si na hitro ogledali znameniti samostan Sv. Nauma in trgovski del Ohrida.

Po obveznem nakupu odpustkov smo se okrog 19. ure odpeljali na letališče, kjer smo izkoristili dobro uro čakanja za pri-

pravo na zadnji nastop združene pevskega zbora. Po prisrčnem slovesu in željah, da se kmalu zopet vidimo, smo ob 20.15 brez žrtev zasedli DC-9, ki nas je čez dobro uro pripeljal zopet na Brnik, kjer pa smo zaman čakali na sprejem s pozdravnim govorom, katerih smo se v zadnjih

treh dneh že kar dodobra navadili.

Enotnega mišljenja, da smo videli veliko lepega in novega, smo se poslovili, želeč si ponovnega snidenja čez leto dni.

Najlepša hvala podjetju, ki je finančno podprlo to srečanje.

TANI

Tržni barometer

— Zahodne opažne gmote se še vedno v velikih količinah zadržujejo nad ozemljem Švice in povzročajo ob neprestanem odpihanju gradbenih kreditov, odhajanje tujih delavcev, zmanjševanje gradenj in s tem za nas vedno manjšo absorcijo frankov.

Podobna vremenska slika je tudi na področju Avstrije in Zahodne Nemčije. Zaradi navidezno zvišanega opaznega pritiska v Italiji še ne smemo pričakovati lepega vremena.

— Močni jugozahodni tokovi žaganega lesa konstantno pihajo proti Italiji, kjer jih sprejemajo oslabei zvoki lire.

Antični ciklon je preko Gevgelije prinesel težko pričakovane lesene padavine tudi Grčiji.

— Pričakuje se manjša krepitev anticiklona v smeri nemških vrat, kar bo v prihodnjih dneh negativno vplivalo na proizvodni vodostaj Rečice.

— Vremenska slika nad domačimi kraji kaže ob vedno večjem pomanjkanju zračno suhega lesa naraščajoče frontalne motnje v zoni B 2. Na področju Bleda so se frontalne motnje sprevrgle v pravo neurje, ki je kljub takojšnji intervenciji ljudi iz Lancovega, Mojstrane in Bohinja, odnašalo skozi vrata zaboje na ladijskem podnu s tokom sporazumnih cen.

— ISO-BARA je LIP-u črta, ki veže vse zaposlene z enakim pritiskom, ISO-SPANa pa je črta, ki v Sloveniji veže vse LIP-ove kupce, ki so ostali brez iso-spana.

— Na splošno pa bo v septembru vreme ob konstantnem bohinjskem pritisku sorazmerno mirno, kljub temu, da bo prevladovala zlasti v jutranjih urah finančna megla, ki bo povzročila pri ljudeh v kotlinah investicijsko mrzlico.

— V september torej z dobro voljo in nasvidenje!

Na otvoritev planinske koče na Doliču

Lepo sobotno jutro je bilo za gotovilo, da smo čas za pohod na Triglav kar dobro izbrali. Že v zgodnjih jutranjih urah je ob poključki vojašnici in ob cesti navzgor, stalo lepo število avtomobilov. Pred nami in za nami se je vzpenjala skupina v breg proti Konjščici. Pripeljal je še avtobus, poln planincev iz Stajerske, očitno namenjenih na Triglav.

Bolj ko smo tiščali v breg, manj zgovorni smo bili, ker je bilo treba malo štediti s sapo. Nad planino Konjščice se nam je jezik nekoliko razvezal, vzpon proti Jezercem pa nam ga je zopet zavezal. Trdo za nami se

dolina Vogarja in pobočje Tošca. Kaj hitro smo jo morali »ucreti« po stezi okrog Tošca, ker so za nami že sopihali Stajerci. Vodnikova koča na Velem polju. Tu smo zvedeli, da za nami lezejo fantje gorjanske godbe, ki bodo pri vsaki koči, na samem vrhu Triglavu in ob otvoritvi tržaške koče na Doliču, precej lepše pihali v svoja glasbila, kot smo jo pa mi pripihali v Vodnikovo kočo. Pot smo nadaljevali v pojačani postavi, saj se nam je priključilo še nekaj planincev tako, da so nas v Planiki lahko pristrčno pozdravili kot številno ekipo. Posedli smo okrog doma in si privoščili do-

vem — mrgolelo jih je kot mravlje. Prvi veseli vriski so napovedali prihod godbe, katere zvoki so odmevali od sten mogočnega očaka.

Po koncertu smo se odločili, da jo bomo z godbo vred mahnil na vrh Triglava. Grizli smo jo kar po Gorjanski poti in ravnno, ko smo prebolevali najhujšo krizo na oknu prelaza, se ti prismeje vesela skupina Gorjancev. Zato smo pljunili v noge in se že znašli ob sanem Aljaževem stolpu. Komaj sem se prestopil, že je bila godba nared in že so odmevali zvoki državne himne, sledila pa jim je žalostinka v spomin ponesrečenim planincem. Nazadnje pa tudi brez poskoč-nih ni šlo.

Gneča na vrhu je bila precejšnja, ni mi bilo misliti na kaj prida premikanje. Slikanju in poziranju pa kar ni hotelo biti konca. Sledilo je še krščenje tistih, ki so bili prvič na vrhu, nato pa počasno spuščanje navzdol. Umikali smo se eden drugemu, iskali sigurne oprijeme, se izmikali izglajenim stopinjam, a smo kljub temu srečno prispeli v kočo. Brez malice seveda ni šlo, kakor tudi ne brez spanja, bolj težko je bilo drugega dne umivanje pri ledeniku, ki ga je spremljalo vzdihovanje zaradi ožuljenih in razbolelih spodnjih okončin.

Pa kaj zato! Koča na Doliču nas čaka in potrebno je še par vzponov, par spustov, skozi čudovito gorsko pokrajino — na robu ledeniške kotanje se prikaže belina nove koče na Doliču.

Stoji na mestu stikov poti, ki vodijo na Triglav in v dolino, čez Hribarice k sedmerim jezrom, čez Kanjavec na Prehodavce, v Trento, k Planiki in Vodnikovi koči. Največji delež k izgradnji so prispevali planinci iz Gorij in seveda tudi neplaninci.

Njeni temelji stojijo na višini 2120 m; v tem trenutku pa so na tej višini stali tudi temelji številnih planincev, ki so se zbrali ob otvoritvi, le instrumenti godbe so bili na višini 2121 m, zato so tudi tako lepo zaigrali.

Otvoritveni govor je imel Matija Klinar, predsednik Planinskega društva Gorje; prve njegove besede so bile: »Pri ogromnih naporih proslavljamo ta uspeh le zahvaljujoč požrtvovalnosti gorjanskih in tolminskih planincev, z razumevanjem neplanincev, ki so priskočili na pomoč, da je koča zgrajena!« Vse priznanje je izrekel tudi

podpredsednik Planinske zveze Jugoslavije in podpredsednik ZS dr. Marjan Breclj. Med govorniki je bil tudi predsednik Planinske zveze Slovenije dr. Miha Potočnik in predstavniki drugih planinskih društev, predstavnik občine Tolmin, smučarski veterar Gregor Klančnik, ki je apeliral na tesnejše sodelovanje med alpinisti in smučarji. Sledila je še podelitev nagrad po-

same nim planinskim društvom. Kar težko je bilo zapustiti družbo in številne znance sredi vselega razpoloženja. Toda, srečali se bomo spet, morda ravnno na Doliču, saj bo novi dom s 120 ležišči lahko nudile prenočišče številnim planincem.

Se zadnji vriski v slovo in nasvidenje!

TAND

je pomikala kolona Stajercev, ki nas ni smela prehiteti, ker bi nam bil tako ogrožen načrt za prenočišče v Planiki.

Kratek, strm in utrudljiv vzpon na prelaz. Pred nami so je odprl čisto drug svet. Prelepa

ber zalogaj in obvezno skodelico čaja. Sreča pa taka — postelji smo dobili ravno prav in bili smo zadovoljni. Zasišla se je godba na pihala, ki je prihajala od Vodnikove koče, od kod vse so pa prihajali planinci, pa ne

Ploha prekinila piknik

Smola pa taka. Enkrat na leto zberemo toliko korajže in organizacijske sposobnosti, da razpišemo piknik uprave LIP-a Bled, pa se zaradi neurja to prijetno srečanje po hitrem postopku zaključijo.

Zabliskalo se je, zagrmelo, vli- lo kot iz škafa in že smo bili vsi v avtomobilih.

Toliko sreče smo pa le imeli, da smo si na prijetnem kraju ob Savi napolnili želodce z mesnimi delikatesami pikniškega značaja. Izbral si lahko med čevapčici, raznjžji in pečenimi klobasicami. To je bila glavna jed, za prikuho sta služila ajvar in čebula, med-

tem ko si lahko po mili volji izbiral med kompoti: cvičkom, pivom, mineralno vodo, deitom in sadnim sokovi.

Kuharje lahko v vsem pohvalimo, razen — ni in ni jim hotelo goretj in tako smo morali priskočiti na pomoč z najboljšimi sapami.

Udeležencev ni bilo veliko — stara praksa — vendar dovolj za začetek nogometne tekme v mešani postavi. Rezultata ni bilo, ker je bila tekma, zaradi hudega naliva prekinjena.

Drugo leto upamo na večjo srečo in seveda tudi večjo udeležbo.

V Istanbul in nazaj

(nadaljevanje in konec)

Poslovil sem se od »šoferjev«, kajti storili so mi dovolj veliko uslugo in sedaj se grem pač lahko še malo, ali pa morda tudi več, avanturista. Na Balkanturistu so mi dali naslov za sobo rekoč, da je malo bolj trda, toda poceni. Res je bila trda, toda imel sem s seboj spalno vrečo, ki sem jo tu s pridom uporabil. Šele tu so se začele prave počitnice in mojega mota: počiti, uživati, dobro jesti in seveda nič delati, sem se držal kot pijanec plota. Varna me je spomnila na naš Portorož; to je zares lepo mesto in Bolgari so zares ponosni nanj. Od morja ločj mesto čudovit park in to po vsem mestu. Mesto se ne baha z visokimi, zasteklenimi nebotičniki, ampak z lepo grajenimi hišami, ki dajejo občutek hladnega poletnega zavetja, ki si ga človek, razen vode, najbolj želi. Mislim, da se tega tudi Bolgari zavedajo in se strogo držijo tega arhitektonskega načela. Imel sem svoje vrste srečo, kajti tudi tu me je zjutraj zbudil hrup letal, ki so poletali

nad hišo. Res da je bil hrup malo manjši, ker so hrupne Boinge tu zamenjali z majhnimi, zvečina propelerskimj Iljušini.

Prva pot mi je bila v trgovino in založil sem se z najboljšim. Med tem ni manjkalo znanega bolgarskega jogurta, ki ni zastoj tako dobro poznan. Polnijo ga v polliterske kozarce in ta stane nekaj več kot sto starih dinarjev.

Ob mestu so večini urejene plaže in na njih se tre turistov. Očiščene so kamenja in posute z drobnim peskom. No, tudi vstopnino za plažo je treba plačati, ki pa ni visoka. Motornih čolnov ni, še manj pa smučarjev na vodi. Namesto hrumenja motornih čolnov se sliši cviljenje nekakšnih koles na vodi. Ima obliko, podobno splavu, na katerem sta dva sedeža, ob straneh pa sta dva lopatičasta kolesa. Pogon ima nožni, nekako tako kot bi gonil kolo.

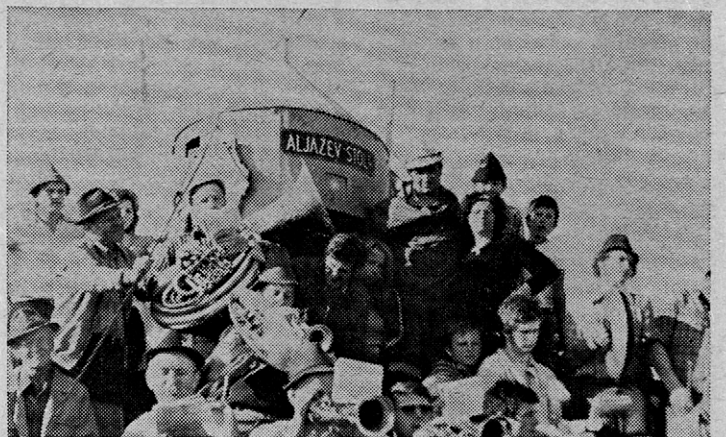
Res moraš imeti srečo, da tu srečaš kakega zahodnjaka. Čehi, Vzhodni Nemci, Poljaki, Rusi so

tisti, ki polnijo blagajne bolgarskim turističnim delavcem. Zvečer se tre turistov po mestu.

Nekaj ulic je sploh zaprtih za promet med glavno turistično sezono. Po njih se valijo množice zagorelih turistov in seveda tudi turistk. Prav nenavadno kako so le-ti povečini varčni. V mestu nisem videl več kot tri restavracije in še te niso bile čisto polne. Tudi v Bolgarijo prodira moda z Zahoda, res da nekaj let za nami, toda prihaja. Takrat so bile v modi pri njih »kavbojke« in ker jih pri njih ni moč dobiti, zato mladi »žicajo« turiste in tako so navalili tudi name. Ponujali so mi skoraj neverjetne vsote in nazadnje sem jih prodal za nekaj manj kot trideset starih tisočakov.

Seveda nisem pozabil na rožno olje »parfum Roza«, kot mu pravijo. Vonj tega olja je res čudovit in zato sem ga kupil kar precej meric.

Po petih dneh lenarjenja je bil čas za odhod. Preveč sem bil len in spočit, da bi si kravžal živce z avtostopom, zato sem se raje odločil za vlak. Imel pa sem še dovolj levov, ker sem pač prodal kavbojke. Vlak je bil poln turistov, ki so se vračali v Sofijo, med njimi pa je bilo nekaj zani-

Oddih in rekreacija

Vsako dobro organizirano podjetje uspeva le, kadar ima v svojem kolektivu take delavce, ki so voljni delati.

Da pa se doseže tak nivo zavesti, je treba za protitež tudi delavcu nekaj nuditi.

Naše podjetje ima počitniški dom v Seči pri Portorožu, to pa je tudi vse. Izjema so le še smučarska tekmovanja, delno kegljanje in šah.

Zadržal bi se pri počitniškem domu. V mesecu juliju sem bil v domu 7 dni, več nisem mogel ostati, ker se po sedmih dneh bistveno spremeni cena penziona — izenači se s ceno za zunanje stranke, postrizeni na krtačo. Sopotnica mi je razlagala, da travla našega podjetja regresiramo dom, na koncu pa se še izkaže, da nas vrednotijo kot neko tretjo osebo.

Cena penziona znaša prvih 7 dni 35 din za odraslo osebo, cena za tuje stranke pa znaša 60 din. Če prepisem stavek iz članka »Kam na dopust«, kjer piše dobesedno:

»Bivanje v domu je možno 7 (sedem) dni. Če je prostor, se lahko bivanje podaljša, vendar po ceni 60 din za odrasle in 35 din za otroke«.

Drugi stavek pa pravi: »V dom vložene investicije so precejšnje, še posebno v letu 1961 in 1973 sredstva za investicije pa so rezultat dela članov našega kolektivov«.

Tu ne vidim nobene logike. Že zadnji stavek pove vse. Menim da naj odgovorne osebe o tem malo bolj premislijo ne pa da hodijo po cene k sosedom in dajejo za primerjavo razne hotele in podobno.

Omenil bi še adaptacijo doma. Res je, v letošnjem letu so se začela dela v domu: preureditev sob, kuhinje in jedilnice. Kuhinja je res moderna, vse je na plin in elektriko. Napravljena je celo ventilacijska naprava za odzemanje izparin in podobno. Toda tisti, ki jo je predvidel, se je kaj malo razumel na te naprave ali pa sploh nič, saj je naprava neučinkovita. Če hočejo kuharice in drugo osebje živeti vsaj v zadovoljivem delovnem okolju, morajo odpirati vrata in okna, posledica česar pa je prehlad.

Tudi spalnice so preuredili, jih opremili z umivalniki, skratka vse za prijetno bivanje, če ne bi bilo višje sile v obliki dežja, ki je preplaval četrtino spalnic, zaradi malenkosti.

Veliko pomanjkljivosti je še, vendar bi to prepustil drugim. Ne mislim samo kritizirati. Hrana v domu je odlična n vsaj zame obilna. Tudi postrežba je v redu. Motil me je samo urnik obratovanja doma. To pa je že drugo vprašanje.

C. L.

potovala v Budimpešto. Šele na koncu poti sem ugotavljal, da je to narod, ponosen na to kar ima.

Pirot, Niš... se vrstijo mesta. Razgibana južna Srbija vedno nižja in vedno manj je hribov in gozdov. Morava je vedno višje in umazana. Beograd nas pričaka v vsej svoji razsežnosti. Nekaj nenavadnega, kaj vse so naredili v nekaj letih. Oblike stolpnic in nebotičnikov dajo misliti na dobesedno izživljanje arhitektov. Sam zid, nekaj modrega neba, ceste ter šopi izsušene trave tam, kjer bi morale biti zelenice. Mar nismo lahko ponosni na tem kar imamo, nad našo prelepo Gorenjsko.

Na koncu potovanja, ko sem po tolikih kilometrih srečno prispel, bi kmalu nastala prava katastrofa. Vlak je stal na postaji v Ljubljani, namenjen za ponovno pot v Beograd, mene pa je »zmanjkalo«. Srečo sem imel, da me je 10 minut pred odhodom, zbudila čistilka, ker bi se drugače zopet zapeljal v Beograd.

Presedlal sem na zadnji avtobus. Na poti iz postaje proti domu pa me je pozdravila pesem dokaj zadovoljnega možaka: »Še en glažek ga bom...«

Solar Rafko

Kaj bo s smučišči na Koblj

Bohinjski kot je eno najbolj ohranjenih območij Slovenije. Kljub bogatemu turističnemu potencialu je razmeroma slabo ekonomsko valorizirano. Poslovni interes investitorjev za turistične novogradnje v Bohinju, predvsem pa v Bohinjski Bistrici, je kljub naraščanju turističnega prometa malenkosten, čeprav ekonomske raziskave kažejo, da je tveganje v turistične naložbe v gorskem svetu manjše kot ob morju.

Kot prva zasnovana turistične izgradnje Bohinjske Bistrice je bil leta 1968 izdelan »Informativni program za izgradnjo turističnega centra Bohinjska Bistrica s Kobljo in njenimi smučišči«. Vsebinsko elaborata je predstavljal program žičniškega sistema na Kobljo s posebnimi dopolnili študije o stanju in razvoju gostinskih kapacitet z okvirnim programom za hotel »Rebro« nad Bohinjsko Bistrico.

Združeno železniško transportno podjetje Ljubljana je po sporazumu s Skupščino občine Radovljica tega leta pridobilo izključno pravico, da uredi in opremi turistični center Bohinjska Bistrica s smučišči na Koblj. Podjetje je takoj pristopilo k izdelavi lokacijske in investicijske tehnične dokumentacije. Narejeni so bili načrti z najrazličnejšimi variantami. Vse to se je vleklo do današnjih dni. Da se ni pričelo z izgradnjo Koble, je bilo veliko »objektivnih« težav in sicer enkrat z nepopolnimi načrti, drugič z nezaupanjem v investicijo, tretjič se niso mogli odločiti za vrsto opreme, četrtič... in tako naprej, vmes so mimogrede investitorji »zapravili« še bančno posojilo v višini 2,2 milijarde starih dinarjev in tako je sedanje stanje tako, da se investicije še niso pričele, da smučarjem obljublja zimsko rekreacijo iz leta v leto, ob vsem tem pa kljub naporom vseh organizacij v Bohinju ter ob pomoči skupščine Radovljice, obstaja vse pri starem — le pri načrtih in obljubah.

Na podlagi česa Bohinjci zahtevajo, da se tudi njihov kot razvije v smučarski center? Na ničemer drugem kot na stari tradiciji in na pogojih, ki jih Bohinj daje kar najbolj zahtevnemu in razvajanemu smučarju.

Leta 1906, ko je stekla »goriška železnica«, je Bohinjska Bistrica dobila prvo ustreznejšo komunikacijo, ki je celotni Bohinj pove-

zala s svetom in ga takorekoč odkrila. Čeprav je bila proga zgrajena predvsem zaradi ekonomsko-političnih ambicij tedanje Avstroogrske, je Bohinju prinesla več kot kakršnakoli dosedanja komunikacija. Do začetka prve svetovne vojne je zraslo v Bohinjski Bistrici 6 hotelov, 7 gostiln, od tega 4 s prenočišči, 12 pa je bilo privatnih pensionov s številnimi turističnimi sobami, opremljeni pa so bili tudi z gostinskimi uslugami, takorekoč je imela Bohinjska Bistrica takrat nič manj kot 25 gostišč. Organizirana je bila gorska vodniška in fижakarska služba. Zimsko športna rekreacija je slonela na sankanju in smučanju. V tem času je bila železnica zelo frekventna, saj je s postaje Bohinjska Bistrica odpeljal pozimi in poleti vsake pol ure en vlak poln turistov za smer Gorica — Trst in Jesenice — Ljubljana — Dunaj. Polovico od vseh potniških vlakov so bili brzi vlaki. Ob nedeljah in praznikih pa so pozimi vozili iz Trsta posebni športni vlaki.

Kaj pa danes, po skoraj 70 letih vedno večjega razvoja in zahtev civilizacije in napredka? Bohinj je z evropskim komunikacijskim omrežjem razmeroma dobro povezan. Neposredno nanj se navezuje cesta II. reda Lesce — Bled — Bohinj, obstaja železniška proga Jesenice — Gorica, ki povezuje poleg ceste preko Petrovega brda slovensko in tržaško primorje. Mednarodna letališča Ljubljana, Celovec in Ronchi predstavljajo za Bohinj bistveno dopolnilo, predvsem za obisk iz severnih in zapadnih evropskih ter prekomorskih dežel.

Toda kaj vse to pomaga, ko pa je Bohinj, predvsem pa središče Bohinjske Bistrice, popolnoma turistično neobdelana. V okolici Bohinjskega jezera je nekaj adaptiranih hotelov, ki še zdaleč ne zadovoljujejo današnjih turistov, hoteli niso opremljeni z kopaljšči, otroškimi in športnimi igrišči, preskrbljeni zelo slabo z zabavnimi programi, skratka ničesar modernega. Še slabše je v ostalih vaseh predvsem pa v Bohinjski Bistrici, kateri zadnje čase pravimo »celo« mesto z skoraj 2000 prebivalci, toda niti z enim hotelom, ampak z enim zanemarjenim gostiščem, dvema buffetoma (eden pripada celo trgovini), prastaro kino dvorano, ki je pred razsu-

lom, brez družabnega življenja, skratka »mesto« je v pozabljenju.

No, strokovnjaki in računarji so obetalj tako Bohinjski Bistrici kot celotnemu Bohinju (razvoj severnega Jadrana) velike perspektive. Velik skokovit razvoj turizma in zaton oziroma »preganjanje industrije, prebivalci Bohinja bi se morali zgolj posvetiti turizmu, gostinstvu in kmetijstvu (živilnorej). Toda kot je bilo že omenjeno, je ostalo samo pri izračunih in obljubah. Seveda se je zataknilo pri denarju. Kdo bo financiral toliko sredstev. Zadnje rešitev poskuša najti Turist progres P. Z. Engineering Radovljica, ki išče gospodarske organizacije, ki bi se združile v konzorcij. Koliko jim bo to uspelo, se danes še ne more dati realne presoje. Vemo pa, da na področju naše občine niso podjetja toliko gospodarsko-financično močne, da bi lahko kaj več prispevala v ta konzorcij, katerega članji bi verjetno morali postati tudi LIP Bled, GG Bled in druga večja podjetja v naši občini. Toda v današnji situaciji, v stabilizacijskem času in v vsestranskem pomanjkanju denarja bo kaj malo verjetno, da bodo v Bohinjski Bistrici pričeli z izgradnjo smučišč.

Bralci sami pa naj presodijo, ali ni resnično škoda, da smučarjem niso dostopna smučišča pod Kobljo, ki vam bodo na kratko opisana v nadaljevanju tega članka:

»Osnovni moto smučarskega živitve so izredno naravni pogoji za zimsko športno rekreacijo. Število obiskovalcev belih poljan narašča iz leta v leto precej hitreje kot kapacitete smučišč in naprav na smučiščih. Malo je — kljub ogromnemu deležu gorskega sveta pri nas in drugod v Alpah — terenov, ki bi jih bilo možno brez večjih investicij urediti v kvalitetna in masovna smučišča. Ravno zaradi te omejenosti smučišč in vedno večjega povpraševanja po tovrstni rekreaciji, imajo območja z ustreznimi konfiguracijami in bogatimi snežnimi razmerami monopolni položaj pred ostalimi. Eno takih območij v Alpah je tudi Bohinjska Bistrica s spodnjimi bohinjskim gorami, ki kljub relativno nizki nadmorski višini slovijo po odličnih smučarskih pogojih. Smučišča Koble potekajo večino ma po travnatih pobočjih in gravitirajo v Ravne in Bohinjsko Bistrico. Zaradi ugodne sestave tal bi se sezona lahko pričela že zelo zgodaj. Pobočja bi bilo možno smučarsko usposobiti s sistemom vlečnic, teren omogoča izpeljavo smuk proge v dolino. Smučišča so primerna za srednji razred smučarjev in začetnike, ker imajo lepe izteke. Teren bi lahko opremlili z najrazličnejšimi sistemi vlečnic. Z vrha Koble je možno speljati edinstveno smuk progo, ki odgovarja FIS zahtevam v dolžini od 3—4 km, vsa po travnatih terenih. Prednost bohinjskega smučarskega območja je v tem, da nudi zelo raznolike možnosti za vse vrste in kvalitete smučarjev, saj poleg smučišč, ki direktno gravitirajo v bohinjsko dolino, pomenj izhodišče tudi za Komno, Vogel, Krn in Poljuko s Triglavom.

Študija ugotavlja, da je zaradi starejših apnencev in oligocenskih sedimentov celotno hribovje od Sorške planine preko Koble do Ravenske planine precej bolj umirjeno, kopasto, poraslo z gozdom in krčevinami senožet ter planinskih pašnikov. Zato se ta predel smučarsko lahko aktivira že pri 15 cm strnjene snežne odeje. Teren je pretežno obrnjen

proti severu, zaradi tega snežna odeja traja od 90 do 150 dni na leto, sorazmerno z nadmorsko višino. Ugotovljeno je, da ravno severna ekspozicija s stopnjujočimi nakloni ustvarja na območju, katerega skupna nadmorska višina znaša 900 m, tri snežne cone. Prva cona je med Bohinjsko Bistrico in Ravnamj v nadmorski višini 540 in 740 m, snežna odeja traja nekoliko nad 3 mesece (1. december do 15. marec). Druga cona se nahaja nad vasjo Ravne na nadmorski višini 740 m do 900 m. Smučanje je možno štiri mesece (od prvotnega novembra — pa do konca marca) brez prekinitve. Tretja cona pa obsega območje nad 900 m nadmorske višine do vrhov pobočij nad Bohinjsko Bistrico (tereni Koble, Sorške planine, tereni pod Črno prstjo in drugi). Tu je možno smučanje pri 15—30 cm snežni

odeji od srede oktobra do konca maja, ponekod pa celo dalj.

Da bi bila smučarjem odprta ta rekreacijska prostrana smučarska planota, predvidevajo načrti trostopensko sedežnico s štartom iz Bohinjske Bistrice na področju novega naselja nad predorom, 3—5 vlečnic glede na snežne cone in gostinske kapacitete. Vse to je ocenjeno na 3 milijarde starih din. Izplačalo bi se!

Pa še to: izteki smučarskih prog, spodnje postaje žičnic in velik parkirni prostor so tik ob cesti — cca 500 m iz središča Bohinjske Bistrice in s tem od glavne ceste Bohinj—Ljubljana in takoj ob cesti (50 m) Bohinj—Škofja Loka in Bohinj—Gorica ter 200 m od železniške postaje Bohinjska Bistrica. Za sedaj se lahko šele vprašujemo: KAJ BO S SMUČIŠČI NA KOBLI?

JZ

Šale

DOBRA IDEJA

Gleda Stipe, ko se pripelje z oslovsko vprego, prometni znak pred mostom. Znak pomeni, da je voznja z vprego preko mostu prepovedana.

Stipe pa se znajde. Naloži oslička na voz. Prime za ojnice, pa samotež preko mostu. Na drugi strani pa miličnik: »Vi, kaj pa je sedaj to, ali ne veste, da je voznja z vprego preko mostu prepovedana!«

Stipe pa: »Kar z voznikom se zmenite!«

VEČ JE VEČ

Miha: Janez, veš, da si nesramen. Od obeh jabolk si vzel naj-lepšega!«

Janez: »Kako pa bi ti naredil, Miha?«

Miha: »Vzel bi drobnega — slabšega!«

Janez: »No, vidiš, potem je pa stvar urejena. Prav takega si tudi dobil!«

ČE NE ZNAMO PREVAJATI

Pred leti so imeli v blejski kinodvorani na sporedu film s hrvatskim naslovom NEMA MIRA MEDU MASLINAMA.

Da bi bilo ljudem razumljivo, so naslov prevedli in na lepakih je zablestel naslov: NI MIRU MED MUSLIMANI.

Da bi bilo pa še bolj razumljivo, ga prevajamo v dialektu: NI MIRU MED LIPOVIMI VEJAMI.

PABERKI IZ LIP-ovega DNEVNIKA...

5. decembra 1951.

Nujno pospešiti odpremo žaganega lesa TIP VI za izvoz.

Obrati Bohinjska Bistrica, Soteska, Rečica in Gorje odpremo v soboto 8. t. m., torek 11. t. m., četrtek 13. t. m. in soboto 15. t. m. »maršrutni vlak« na Reko, da bo s tem odpremljena vsa Tipa VI. Vmes obrati pospešijo odpremo Tipe I.

...In štirje maršrutni vlaki so odpeljali...

5. 3. 1949 — telefonsko obvestilo

Za kompletiranje komisije Tipa VI. manjka za ladjo 16 m³; našagati in poslati na Reko s kamionom.

Odgovarjajoča hlodovina še na Rovtarici. In tako je bila hlodovina dostavljena na obrat Bohinjska Bistrica okoli 10. ure, zvečer je bil žagan les že na ladji...

MLADA HOČE BITI

Mihova žena ima rojstni dan. Miha ji seveda kupi veliko torto, lep šopek in jo skrajno ljubezljivo vpraša:

»Koliko svečk pa naj vtaknem v torto?«

Zena pa se razhudi: »Ja, kot ponavadi — petindvajset!«

ODKRITO POVEDANO

V šoli se učijo o časih. Učiteljica vpraša učenca: »Peter, kateri čas je, če povem stavek: jutri se bom poročila?«

Peter: »To je zadnji čas!«

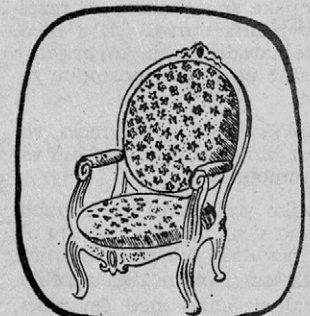
PREVIDNOST

Miha: »Ti, Janez, zakaj pa si sedaj naročil mali vinjak, prej pa velikega?«

Janez: !?

Miha: »To boš pijan, ko me-šaš!«

TAND

Brez besed

Kronika

STANJE DELOVNE SILE

Tovarna Bohinj 372 + 4 vajenci

Tovarna Bled 347 + 6 vajenci.

Uprava 82

801 + vajenci

Rojstva konec avgusta 1973

Rodile so se:

Znidar Janezu — sin

Pintar Jožetu — hči

Cuznar Francu — sin

Člani uredniškega odbora:

Robič Ivan, glavni urednik

Jeglič Silva, tehnični urednik

Žitnik Janez, Blažič Henrik, Trojar Andrej, Menčinger Franc, Kraigher Ciril

Rojstvo neke številke časopisa

Zgodilo se je, da so se ata odločili za dojenčka. Nihče od sorodnikov temu ni ugovarjal vse dotlej, dokler niso nastopile resne priprave za rojstvo. Dobili so, svojemu položaju primerno zadolžitev. Sprva so se še kar veselili te obveznosti, ker so jo smatrali tudi za častno. Dojenček, ki so mu dali ime Glasilo, se je torej rodil, seveda z neprevelikim pomopom, ker je bilo vse sorodstvo, zaradi te novosti, še nekoliko zadržano.

To nežno Glasilo so nekaj časa še z veseljem jemali v roke in ga po svojih močeh skušali vzgajati času primer-no in z dokaj slikovitimi prispevki. Kmalu pa je to postalo za njih breme. Prepustili so ga »skrbniškemu odboru«, ki včasih ni vedel, kako in kam bi z njim. Prosil, rotil in moledeval je za njihovo pomoč, ki pa so jo le neradi prožili.

Vzgoja otroka je postala kritična in zelo pomanjkljiva,

posebno v posameznih detajlih. Ko bi dveletni otrok moral že spregovoriti prve pametne besede, pa je na vsem lepem obmolknil. In nič čudnega, saj se je nave-ličal poslušati nejevoljo svojih najbližjih, ki so jo izražali na vse mogoče načine: nimam časa, sem prezaposlen, grem na dopust, imam sestaneke, redi naj te skrbniški odbor, moram na nogo-metno tekmo, nimam ti z nič-emer pomagati, že spet ti — pusti me pri miru, itd. itd.

K sreči se je našlo še nekaj stricev, ki so bili pripravljeni vsaj za njegov rojstni dan dati skromna darila in zato lahko danes slavimo drugo obletnico rojstva Glasila.

Ob tem majhnem jubileju bi se vsi prizadeti sorodniki lahko za trenutek zamislili: če imamo dojenčka, moramo zanj vsi skrbeti, sem in tja nam pa le prinaša veselje in včasih pove nekaj, česar še nismo slišali.

Dopisujte v naše glasilo!